

De mensuribus et ponderibus (excerptum Graecum 2)

Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.

Κόρος σίτου μόδια τριάκοντα, ὃ λέγεται χώρ' χώρ λέγεται ἀπὸ τῆς τῶν βουνῶν ὑποθέσεως· χωρία γὰρ καλοῦνται οἱ βουνοί. Μέδιμον μόδια πέντε, ὡς εἶναι μόδια τέσσαρα μέτρων ξεστῶν εἴκοσι καὶ δύο. Φακέλ κριθῆς μόδιοι δέκα πέντε, ὃ καλεῖται ἔπαρμα. Κάδος ἐλαίου ξεστῶν πενήκοντα. ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ ἐλαιοτρίπτου ἐργασίας. Βάτον ἐστὶ μόδια κουμουλάτα ὡς εἶναι μόδιον ἕν. δι' ὑγρῶν δὲ ξεστῶν πενήκοντα. Ἀρτάβη ἐστὶ ξεστῶν ἐβδομήκοντα δύο. Μέτρον τέλειον. Τρία μέτρα σεμιδάλεος. ἕκαστον μέτρον γόμορον εἶχε. τὸ δὲ γόμορον δέκατόν ἐστι τοῦ μεγάλου μέτρου τῆς ἀρτάβης, τοῦτ' ἐστὶ ξεστῶν ἑπτὰ καὶ πέμπτον. Τρία κανᾶ χονδρίτου ἢ χόνδρου. τὰ κανᾶ κανισκέλια καλεῖ. χονδρίτου δὲ ἐστὶν εἶδος σίτου εἰς δύο τεμνόμενον. Νέβελ οἴνου μέτρον ξεστῶν ἑκατὸν πενήκοντα. Κοτύλη ἥμισυ ξέστου ὑπάρχει. κάκεῖθεν οἱ πωλοῦντες οἶνον ἢ ἔλαιον κοτυλισταὶ λέγονται ἡγουν κέκληνται. Τρυβλίον τὴν μὲν πλάσιν ἐστὶν ὀξυβαφὶν ἢ ὀξύβαφον εἶτουν παροψίς. χωρεῖ δὲ ξέστου τὸ ἥμισυ. Ἀπόρρυμα τὸ ἥμισυ τοῦ σαῖτου ἔχει. τὸ δὲ σαῖτόν εἴκοσι καὶ δύο ξεστῶν ἐστίν. ἔστι δὲ ἐν τύλῳ κεραμίῳ. Σαφιθά ἐστὶ μέτρον ξεστῶν εἴκοσι καὶ δύο παρὰ τισί. καὶ παρ' ἄλλοις δέκα καὶ ὀκτώ· τὸ δὲ ἅγιον ἑννέα. Καμφάκης ὕδατος ξεστῶν τεσσάρων. Χοῦς ἐστὶ χουζᾶ, τὸ μὲν μέγα ξεστῶν εἴκοσι καὶ ὀκτώ, τὸ δὲ ἅγιον ξεστῶν ἕξ. Ἀλάβαστρον μύρου. ἀλάβαστρον βισσίν ἐστὶ στρογγυλοειδές, χωροῦν λίτραν μίαν ἡγουν μίαν. Σίκλον. τὸ σίκλον ἐστὶ τὸ τέταρτον τῆς οὐγγίας, ὅπερ ἐστὶ νόμισμα ἐν ἥμισυ. Μεδῶκ λέγει τοὺς κυάθους. τὰ δὲ μασμαρῶδ λέγει τοὺς διυλιστήρας. Κύαθος πῆ μὲν εἰς ἀπλοῦν ποτήριον, ὃ ἐστὶ ξέστου ἑνός, πῆ δὲ εἰς τριπλοῦν, ὃ ἐστὶ ξεστῶν τριῶν. ἀντλητήριον δὲ ἔστιν ἀπὸ κεραμίου ἀντλοῦν διὰ μακρᾶς λαβῆς. κύαθος ἔχει οὐγγίαν μίαν, ὃ δὲ τοῦ ἐλαίου οὐγγίαν μίαν ἥμισυ, ὃ δὲ τοῦ οἴνου οὐγγίαν μίαν καὶ ἕκτον, ὃ δὲ τοῦ μέλιτος οὐγγίας δύο ἥμισυ. Γομὸρ τὸ μέγα, ὃ καὶ λεθέκ. λεθέκ δέ, ὡς ἐν τῷ προφήτῃ Ὡσηε εἴρηται «ἐμισθωσάμην ἐμαυτῷ λεθέκ κριθῶν». τὸ οὖν αὐτό ἐστὶ. δέκα καὶ πέντε γὰρ μόδιοι σημαίνονται. Δραχμὴ γράμματα γ. Δράξ ἀλεύρου. δράξ χειρὸς ἢ κράτησις. Εἶν τὸ μέγα, ξεστῶν δέκα καὶ ὀκτώ. τὸ δὲ ἅγιον ξεστῶν πέντε ἥμισυ, μετρητῶν ξεστῶν ἐβδομήκοντα δύο. Ἀργύρια καὶ τὰ χαλκᾶ σταθμίας γραμμάτων τριῶν. ἄργυρος τέλειος λίτραις ἑκατόν. ἀργυροῦς καὶ μνᾶ καὶ μάνης οὐγγία εἴκοσιν, ὃ γίνεται λίτρα μία οὐγγία ὀκτώ. Ἀμφορεὺς ξεστῶν εἴκοσι τεσσάρων. Δύο ἀσσαρίων, λεπτά. ἐν ἀσσάριον σταθμοὶ γραμμάτων ἕξ. Τρία βαλάντια, ὃ καὶ φόλοι, δηναρίων διακοσίων πενήκοντα, γίνονται λίτραι τριακόσiai δώδεκα. Δηνάριον σταθμίζει λίτραν μίαν οὐγγίας τρεῖς. Δίδραχμον γραμμάτων ἕξ. Λεπτὸν σάτον ἄγει γράμματα τρία. λεπτὸν ἐστὶ σταθμίον οὐγγίας τὸ τέταρτον. ἀσάρ γὰρ ἐβραϊκόν ἐστὶ, καὶ ἐλαττούμενον καλεῖται ἀσάριον, περὶ οὗ ὁ κύριος λέγει «οὐχὶ δύο στρουθία ἀσαρίου πωλεῖται;». Μιλλιάρισιον καὶ χρυσοῦν καὶ ἥμισυ τοῦ ἀργυροῦ ἄγει οὐγγίας δέκα. Νόμισμα λίτραις ἑκατόν εἴκοσι πέντε. νόμισμα ἄλλων γραμμάτων. Νοῦμμον. Νουμᾶς τις βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐποίησε, καὶ πρὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκλήθη. Ὀβολὸς ὁ οὐκ ἐξ ἀργυρίου, ἀλλ' ἀπὸ σιδήρου πεποιημένος ἄγει γράμματα τρία. ὀβολὸς ὁ ἐξ ἀργυρίου ἄγει γράμματα τρία. Ὀλκὴ ἄγει γράμματα δύο. Σίκλος ἅγιος ἄγει γράμματα δώδεκα. Στατήρ ἄγει γράμματα δώδεκα. Φόλης καὶ βαλάντιον ἔχει ἀργυροῦς δύο ἥμισυ. Δηνάρια διακόσια πενήκοντα λίτραι. Νυρον τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἐν τοῖς ἀριθμοῖς οὕτως λιτρῶν δέκα πέντε φησι τὸν πρῶτό τοκόν σου πέντε σίκλων» κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον εἴκοσι. Ὀξύβαφον ἔχει ξέστας ὀκτώ. Κοχλιάριον ἔχει ξέστας ἐβδομήκοντα δύο. δεικνύει τὸν σίκλον τεττάρων

ὀβολῶν. ὁ ὀβολὸς ἄγει γράμματα τρία. ἔστιν οὖν ὁ σίκλος ὁ ἅγιος γραμμάτων ἕξ καὶ ὁ βασιλικὸς ἕξ. Δηνάριον ἐξήκοντα ἀσσάρια ὑπῆρχεν, ὁ δὲ ἀργυροῦς δηνάρια. Ὁ ἀργυροῦς ἐτυπώθη ἐξ Ἀρχινόου ἐκ δὲ τῶν ἀσσαρίων ἐφοίτησεν Ἀβραάμ εἰς γῆν Χαναάν, φησί, τὸν τύπον τοῦτον ἐνήνοχε. Δραχμὴν γράμματα τρία φασὶν ἔχειν. τὴν τρίχα τοῦ Ἀβεσαλῶμ ἐν τούτῳ τῷ σίκλῳ ἐστάθμιζον κατὰ τὸν καιρὸν ὅταν ἐκείρετο τὴν κεφαλὴν, σίκλους ἑκατὸν εἴκοσι πέντε.